

**Tudomány és Politika Alapítvány,
Német Nemzetközi Politikai és
Biztonsági Intézet / Stiftung
Wissenschaft und Politik,
Deutsches Institut für Internationale
Politik und Sicherheit (SWP)**

Az SWP független tudományos think tank, berlini székhellyel, amely elsősorban a német szövetségi parlament és szövetségi kormány számára végez kutatásokat. Fő célja, hogy hozzájáruljon ahhoz, hogy a politikai osztály és az ország felső vezetői megfelelő álláspontokat tudjanak kialakítani az egyes politikaterületeken.

Az intézet a következő régiókkal és kutatási területekkel foglalkozik részletesen: Afrika, Ázsia, kül- és biztonságpolitika, Európa-politikák, globális kormányzás, Latin-Amerika, Közel-Kelet, Észak-Amerika, Kelet-Európa, Óceánia.

Az intézetet 1962-ben alapították. Finanszírozása nyitott, jelentős részben az német állam is hozzájárul a működéséhez. Jelenleg több mint 130 dolgozója van az intézménynek, és további 60 fő működik közre a munkában, akik többek között vendégelőadók, ösztöndíjasok, gyakornokok, illetve a projektmunkák további tagjai. A tudományos munkatársak száma 93. Az intézet vezetője Prof. Dr. Volker Perthes elnök (2005-től). Kutatási területei: Az EU és Németország kül- és biztonságpolitikai kihívásai, transzatlanti kapcsolatok, regionális dinamika és fordulat a Közel- és Közep-Keleten.

Az SWP magánintézményként alakult meg 1962-ben, és 2000-ig Ebenhausenben (München mellett) működött. 1965 januárjában döntött úgy a Bundestag, hogy az intézet független kutatóintézményi státusának megtartása mellett támogatásban ré-

szesíti. Az SWP bevételi forrásai közé sorolhatók még a német és külföldi intézmények támogatásai is, melyek a kiadások egyharmadát teszik ki.

2001 januárjától az intézet székhelye Berlin lett. Az intézeti tanács döntése alapján a szervezetbe tagozódott a korábban kölni székhelyű keleti tudományokkal és nemzetközi tanulmányokkal foglalkozó szövetségi intézmény a Bundesinstituts für ostwissenschaftliche und internationale Studien (BIOst) és a korábban Münchenben működő részleg, Südost-Instituts (SOI).

Az SWP legfontosabb irányító szerve az alapítványi tanács (Stiftungsrat). Tagjai között szerepelnek tudományos és gazdasági szakemberek, közéleti személyiségek, egyes pártok és szövetségi állomok képviselői egyaránt. A szervezet minden fontosabb vitában való határozathozatalához kétharmados többség szükséges. A kutató tanács (Forschungsbeirat) szakmai és multidiszciplináris kérdésben segíti az intézet munkáját. Az tanácsok tagjai, csakúgy, mint az intézet felsővezetőit kétévente választják meg. Az intézetvezetők személyére a tanácsok tehetnek javaslatot. Az új vezetés kétéves keretprogramot terjeszt a tanács elé, melyben meghatározza az intézet működési kereteit és kutatási témáit. Az elmúlt évek tendenciái alapján az SWP által meghatározott területek egyre specifikusabbakká válnak, és az általános témák száma csökken. A programban szereplő kutatócsoportok kutatási területei elsősorban az aktuális helyzet kihívásainak megfelelően alakulnak. A 2003–2004-es év kutatási keretprogramban például kiemelt szerepet kapott a 2001. szeptember 11.-ei támadások közvetlen és közvetett hatásainak vizsgálata, és az ezzel kapcsolatban felmerült új kül- és biztonságpolitikai kihívások kutatása.

A keretprogramban meghatározott irányelvek alapján az SWP jelenleg 8 főbb kutatócsoportot működtet, az intézet tudományos munkája 8 főbb kutatási területre tagolódik, melyek a következők:

(1) Európai integráció. Kutatási területei: Európai Gazdasági és Monetáris Unió, Fran-

ciaország, francia–német kapcsolatok, az EU 27 tagországának integrációs perspektívái. Az európai integráció témakörén belül elsősorban a politikai stratégiájával, kereskedelmével, illetve az Európai Unió szervezetének és tagállamainak döntéshozatali folyamataival foglalkozik. A kutatások három további területre koncentrálnak: (1) az EU közösségi jogszabályainak és politikáinak fejlődése, (2) döntéshozatali folyamatok, kereskedelmi folyamatok, intézményi átalakulással járó problémák a központi politikaterületeken, (3) az EU tagállamok kereskedelmi preferenciái állami és civil szférában.

(2) EU külkapcsolatok. Kutatási területek: az EU vezetése, parlamentek és parlamentarizmus az EU-ban, transznacionális partnerkapcsolatok, európai együttműködés a bel- és igazságügyben, foglalkoztatás- és szociálpolitika az EU-ban, hatáskörszűkítés és normák hierarchiája az EU-ban, német és brit Európa-politikák. A kutatási csoport által vezetett jelenlegi projekt az EU Északi sarkkal kapcsolatos politikája („The Arctic Policy of the EU”) az Északi sark geopolitikája című („Geopolitics in the High North”) 2008 és 2012 között működő nemzetközi kutatás keretében.

(3) Biztonságpolitika. A kutatócsoport a biztonságpolitikai kérdések szélesebb skálájával foglalkozik, többek között az euroatlanti biztonságpolitikával, a tömegpusztító fegyverek széleskörű elterjedésének kérdésével, fegyverkezéssel kapcsolatban felmerülő kérdésekkel, a fegyverkezéshez szorosan kapcsolódó technikai fejlődéssel és a fegyvergazdasággal.

(4) Amerika. A kutatócsoport az amerikai kontinens belső politikai életével, gazdasági fejlődésével illetve külpolitikájával foglalkozik. Fő kutatási területei: Az Egyesült Államok politikai fejlődése, kül- és biztonságpolitika az Amerikai Egyesült Államokban, transzatlanti kapcsolatok és német-amerikai külpolitika, külpolitikai elemzések.

(5) Oroszország és a FÁK. Kutatási területei a következők: Oroszország politikai

átalakulása, elitek és társadalomfejlődés, orosz kül- és biztonságpolitika.

(6) Közel- és Közép-Kelet valamint Afrika. Fő kutatási területek: a közel-keleti politika, a gazdasági és politikai átalakulások, az állami stabilitás, a német és európai közel-kelet politika, euro-mediterrán együttműködés, konfliktus megelőzés és békebiztosítás, demokratizálódás, a demokrácia fennmaradásának biztosítása.

(7) Ázsia. A kutatócsoport az ázsiai régió kül- és biztonságpolitikáján túl az együttműködési- és versenymechanismusokat, a kasmíri helyzetet és az egyes országok közötti feszültségeket egyaránt vizsgálja. A kutatócsoport hatáskörébe tartozik a ázsiai biztonságpolitikával kapcsolatban 1998-tól szervezett berlini konferencia (Berlin Conference on Asian Security, BCAS) is, mely lehetővé teszi a ázsiai, amerikai és európai kutatók tapasztalatcseréjét és fórumot kínál a régió aktuális kérdések megvitatására. A Shanghai-i Nemzetközi Tanulmányok Intézetével (Shanghai Institutes for International Studies) közösen szervezi az Ázsia csoport éves konferenciáját, melynek neve: Sino-European Relations and Cross-Strait Relations.

(8) Globális kérdések. A kutatócsoport elsősorban a globalizáció és nemzetköziesedés folyamatával, a globális kihívások kockázataival és lehetőségeivel foglalkozik. Stratégiákat és koncepciót alkot és kezelési javaslatot dolgoz ki a globalizáció kihívásaira való megfelelésre a német és európai kül- és biztonságpolitika számára. A központban a nemzetközi kormányzatok, nemzetközi szervezetek, rezsimek és nem állami szereplők állnak. Egyaránt vizsgálják politikai, gazdasági és jogi vonatkozásokat.

Az egyes kutatócsoportoknál megemlíttet projekteken túl számos más kutatásban együttműködik az intézet, illetve saját projektekkel igyekszik munkáját teljesebbé tenni. A projektekről bővebb információt lehet találni az intézeti honlapon.

Az SWP információs szolgáltatási három fő terület köré csoportosulnak: az SWP kutatási

csoportjai számára készített adatbázisok, a szövetségi parlament és minisztériumok számára készített kutatások, illetve az információs kapcsolat a nemzetközi tanulmányok és országismeret témakörén belül, amely tizenkét német és egy skandináv kutatóintézet között jött létre (Fachinformationsverbund Internationale Beziehungen und Länderkunde, FIV). Az információs adatbázis a WAO keretén belül jött létre (World Affairs Online) és elektronikus, digitális információs szolgáltatást nyújt a résztvevőknek. Továbbá együttműködési keretet biztosít az európai kutató- és dokumentációs intézetek között.

(Iváncsics Vera)

Források

- Zunker, Albrecht: *Stiftung Wissen-schaft und Politik (SWP). Entwicklungsgeschichte einer Institution politikbezogener Forschung*, BWV. Berliner Wissenschafts-Verlag, 2007, [ISBN 978-3830514749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:5:1-63868-p0011-9)
- <http://www.swp-berlin.org>.